

MÓRA FERENC
KINCSKERESŐ
KISKÖDMÖN

Editura **KEDVENC** Kiadó
Székelyudvarhely, 2014
ISBN: 978-606-93543-8-4

Tartalom

SZÉPEN SZÓLÓ MUZSIKA	3
A CINEGÉK KIRÁLYA	9
AZ ŐSÖK KINCSE	14
A SARKANTYÚS CSIZMA	21
HOGYAN TANULTAM MEG OLVASNI?	28
A GYÉMÁNTCSERÉP	35
MIBEN LAKIK A MAGYAR TÜNDÉR?	43
AZ UTOLSÓ ÖLTÉS	49
MEGY A KÖDMÖN VILÁGGÁ	57
CSONTOS SZIGFRID	65
MALVINKA	71
MEGURASODOM	77
GÁ-BOR-KA, GÁ-BOR-KA...	84
PULI	91
NÉHA A BŐ KÖDMÖN IS SZORÍT	98
AZ EZÜSTKÖRÖM	103
A BŰBÁJOS ELŐKERÜL	112
A KIS BICE-BOCA	119
PÉTER APÓ	127
AZ ÉGBELÁTÓ	133
ELVISZ A MARKOLÁB	143
A KÖVEK MEGSZÓLALNAK	152
ÜNNEP A MALOMHÁZBAN	164

Megrendelhető:

0744-505331

0744-611095



E-mail: kedvenckiado2012@gmail.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MÓRA, FERENC

Kincskereső Kisködmön / Móra Ferenc ; pref., postf.: Sebestyén

Irma. - Odorhei : Kedvenc Kiado, 2014

ISBN 978-606-93543-8-4

l. Sebestyén, Irma (pref., postf.)

821.511.141-3J

SZÉPEN SZÓLÓ MUZSIKA

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egyszer egy körte-muzsika, amelyik arról volt nevezetes, hogy csak akkor szólt, ha jó gyerek fújta.

Ezt pedig én onnan tudom, hogy az enyim volt ez a csodálatos körte-muzsika. Ahogy most az életem hajlatáról visszanezék az elejére, egész eddig a körte-muzsikáig látok vissza. Ami előtte volt, az elmosódik előttem, mint hajnali kép a hosszú fasorban.

A szépen szóló muzsikát valami játékaruló tót embertől kaptam, amiért telemerítettem a fakupáját friss vízzel a vásárcsútdörérből.

Nagyot húzott a jó ember a kupából, aztán körülnézett a játékosponyván:

- Nos, kisfiú, hát most már mit adjak én neked, amiért vizet hoztál a Jano bácsinak? No, adok neked egy körte-muzsikát.

Szép volt az a körte-muzsika, szép volt, az egyik fele pirosra volt festve, a másik sárgára, de biz én azért mégiscsak jobban szerettem volna valami füttyölős farkú lovat. Mondtam is a Jano bácsinak, hogy van már nekem körte-muzsikám otthon.

- Jaj, fiúcska, csakhogy ez nem olyan körte-muzsika ám, mint a többi - motoszkált a tót fanyelű bicskájával a körte-muzsika sípján. - Ez olyan muzsika, hogy csak addig szól, míg jó gyerek fújja. Nézzem no: jó gyerek vagy-e, meg tudod-e szólaltatni?

Belefújtam a muzsikába: hát olyan szépen szólt, hogy örömben tátva maradt a szám. Nem tudtam, ma sem tudom, mit csinálhatott a sípjával az az ezmester tót, de egészen úgy ülliózott, mint a sárgarigó.

- Csak aztán mindig ilyen szépen szóljon! - tátogatta utánam a tót bácsi a harcsaszáját.

De bizony szólt ez még szebben is, mert mire hazaértem, akkorra minden fortélyát kitanultam a körte-muzsikának. Ha csak a számhoz érintettem, halkan kacagott, mint a vadgalamb; ha rövideket fújtam bele, csattogott, mint a fülemüle; tudtam vele süvöltöni, mint a pírók, csikorgatni, mint a csíz.

Még édesanyámnak is fölsütött a mosoly az orcáján a muzsikaszóra. Pedig éjjele-nappala csupa szomorúság volt akkoriban, ahogy a beteg húgocskámat virrasztgatta. De még az is felnyitotta a bágyadt szemét, szegényke, és megvillant benne az öröm, ahogy megszólalt:

- Szép mucita! Fúadd méd, bátókám!

De még az öreg Titulász doktor is megbiztatott, amikor délután bekocogott hozzánk. Megcirógatta a beteg sápadt kis arcát, aztán megtörölgette a pápaszemét. Mert akkoriban majd mindig harmatos lett a pápaszeme, ha lehajolt a húgicámhoz.

- Úgy, úgy, öcsikém - borzolta föl a hajamat a homlokomon -, csak hadd szóljon az a világszép muzsika, ha öröme telik benne ennek a lenge nádszálkisasszonynak.

A lenge nádszálkisasszony, szegényke, fáradtan elmosolyodott, én pedig rikoztattam a muzsikámat, hogy csak úgy zengett bele a ház.

- Elég lesz már, kis muzsikásom - törölgette le anyám a verejtéket a homlokomról, mikor már bekönyökölt az este az ablakon.

Az ám, csakhogy édesapám meg akkor tért haza a szőlőből, neki is be kellett mutatnom a tudományomat.

Meg is csudálta illendően. Azt mondta, egész erdőre való madár van elbújva ebben a csudadudában. Csakhogy azt is hozzátette, hogy ilyenkor már alszik minden jóra való madár.

Borongós volt a homloka az apámnak, lekaptam a számról a körte-muzsikát. De ebben a percben megszólalt a beteg.

- Enim mucita, én fúok - áradt felém szájacskájából a forró lehelet, s ahogy erőtlen kezeit fölemelte, úgy libegtek azok az alkonyat barnaságában, mint haldokló fehér pillék.

Ijedtemben megállt a szívem verése, és magamhoz szoritottam a körte-muzsikát. A kerek világért se adhatom én azt oda senkinek.

Ki akartam osonni az ajtón, de édesanyám megfogta a kezemet.

- Hát sajnálnád tőle, fiacskám? - kérdezte szomorúan.

- Hiszen úgyse tudja fújni - nyújtottam oda kelletlenül a muzsikát -, nem értenek ehhez a lányok.

Csakugyan nem tudta. A csöpp szájához vitte, de mindjárt visszabágyadt a kezecskéje.

- No, mondtam, ugye? - kaptam diadalmasan a muzsika után, de szegénykém odább rántotta a kezét.

- Nem adom, enim mucita! - nézett rám haragosan, s bedugta a játékot a vánkoscájá alá.

Én pedig kisompolyogtam a szobából, és elkecseregettem az udvarra a ribizlibokrok alá. Már akkor esti imádságukat végezték a fülemülék, de én úgy éreztem, engem csúfolnak.

- Tudsz-e te így, híres körte-muzsikás? - mintha csak ezt csattogták volna.

Elfakadtam sírva, bementem a házba, s azon ruhástul végigdőltem a vackomon. Ott aztán álomba is ríttam magamat.

Nem értek rá velem törődni azon az éjszakán, amelyiknek olyan szomorú lett a hajnala.

Mert hajnalodott már, mire fölébredtem, és a zsebemhez kaptam.

- A körte-muzsikám! - motyogtam ijedten. Mert azzal álmodtam, és úgy rémlett, mintha a zsebembe tettem volna.

Ahogy kijózanodtam az álomból, áttapogatóztam a tisztaszobába, ahol a húgocskámnak a nagyágyban vetették meg a betegágyat.

Anyámat az asztalra borulva nyomta el a fáradtság, húgocskám lázas arca, mint a rózsa, piroslott az éjjeli mécs gyöngye fényében. Odalopódtam az ágyhoz, és benyúltam a vánkos alá.

- Megvagy! - dobbant nagyot a szívem, ahogy megéreztem a kezemmel a körte-muzsikát.

Boldogan suhantam vele kifelé. Mikor az ajtóba értem, nagyot lobbant a mécses. Megrettentem, s ahogy visszafordultam, mintha rám szegezte volna szegény kis testvérkém a nagy fekete szemét.

Olyan fényesnek láttam és olyan szomorúnak, hogy ijedtemben kiejtettem a kezemből a játékot. Nagyot koppant a küszöbön, fölriadt rá az édesanyám:

- Te jársz itt, fiam?

Én már akkorra fölmarkoltam a körte-muzsikát, és szó nélkül kotródtam vissza a vackomba. El is aludtam mindjárt, de előbb bedugtam a kincset a vánkosomba, a lány pihe közé. Ott ugyan meg nem találja a húgicám, akármilyen okos kislány!

Ó, bár megtalálta volna, de nem is kereste soha többet!

Mire fölébredtem a nagy csöndességre, akkorra koporsóba is tették a lenge nádszálkisasszonyt. Bordács keresztanyám imádkozgatott mellette, mert apámék a temetés után jártak.

Keresztanyám nagyon bele volt feledkezve az imádságos könyvbe, s nem vette észre, mikor én az asztalra fektetett koporsócska mellé suhantam. Kicsit magas volt nekem a ravatal, lábujjhegyre pipiskedve akartam a testvérkém kezébe lopni a körte-muzsikát, azon pihésen, tollasan, ahogy a vánkosból kihúztam, de vézna ujjacskái már nem tudták megszorítani.

- Vidd el, Marika, neked adom - súgtam neki.

Virágszagú szél libbent be a nyitott ablakon, kicsit meglebegettette, meg is zizegettette a szemfödélkét.

- Nem kell, bátyókám, én még ennél is szebb muzsikát hallgatok ezután - ezt ragyogta vissza testvérkém arca, és nekem hirtelen fájni kezdett a szívem.

Akkor éreztem életemben először fájdalmat úgy, hogy senki se bántott.

Szomorúan csúsztattam a zsebembe a körte-muzsikát, és három napig nem is volt kedvem elővenni. Hanem akkor egyszerre gondoltam egyet, amitől kedvre derültem.

- Muzsikálok a sírja fölött, hátha szebbet álmodik tőle - szaladtam ki a temetőbe.

Az isten kertje csak egy futamodásnyira volt a házunktól, hamar odaértem, és átöleltem a fejfát, amelyen már hervadozott a körömkevirág koszorú.

- Ide hallgass, testvérkém!

Respect Azzal belefújtam a körte-muzsikámba, és eljajdítottam magam.
Akárhogy erőlködtem, a körte-muzsika nem szólalt meg.

Hiszen az csak addig szólt, míg jó gyerek fújta! Szívszakadva értettem meg, hogy már nem vagyok jó gyerek.

A CINEGÉK KIRÁLYA

Most már tudom, hogy a kishúgom torokgyíkban halt meg. Akkor még az orvosok se nagyon ismerték ezt a bajt, gyógyítani se tudták. Azzal se igen törődtek, hogy egyik gyerekről könnyen ráragad a másikra. Arra meg nyilván senki se gondolt, hogy én a körte-muzsikával a halált hordhatom a zsebemben.

Gyerekkönny hamar kicsordul, hamar fölszárad. Egy-két nap múlva a nagy szomorúság után már egész vígan éltem világomat. A kukoricaföldünkön találtam egy szép nagy tököt. Arról eszembe jutott, hogy jó lenne cinegét fogni.

A cinegefogás nekem mindig kedves téli mulatságom volt. Persze nekem nem az orrom fogta a cinegét, mint a mostani gyerekeknek. Tökből csináltam a cinegefogót, kitettem a kerítés tetejére vagy a kút kávájára, s estefelé már rendesen benne jajveszékelt a szegény kis fogoly:

- Nyitni kék, nyitni kék, nyitni kék!

Ilyenkor én mindig a két tenyerem közé csuktam a fekete sapkás kis madarat, s lestem vele Messzi Gyurkát, az öreg csősz:

- Nézze, Gyurka bácsi, milyen cinegém van nekem!

- Milyen ugyan? - neszelt ki Gyurka bácsi a nagy báránybőr sapkából, aztán kelleetlenül legyintett a kezével. - No, ezért ugyan kár volt azt a szép nagy tököt elpredálni, hiszen ez csak olyan paraszt cinege.

- Hát van másforma cinege is?

Respect - Meghiszem azt, hékám. A cinegék királya, az a valami. Azt kellene megfogni, gyerekem. Az viszi a szerencsét a házhoz.

No, erre én mindig elszomorodtam, és kiröpítettem a markomból a paraszt cinegét.

- Küncsücsü, küncsücsü, küncsücsü! - kiabálta vissza hálásan a madárka a sövény ágai közül, de én bizony meg nem vigasztalódtam arra, hogy ő most már kint csücsül. Eszemlelkem csak a cinegekirályon volt már nekem akkor.

- Hát aztán milyen királyuk van a cinegéknek? - faggattam Gyurka bácsit. - Van annak koronája is?

- Van ám, szolgám! Kék koronája, rózsaszín palástja, fehér mellénye, piros csizmája van a cinegekirálynak. De legkönnyebben megismerszik arról, hogy hosszú fekete bársony a szakálla. A kerek világon egy madárnak sincs olyan.

Attól fogva aztán mindig lestem a cinegekirályt, de sohase került elő. Hallani se hallott róla senki, csak Messzi Gyurka, az pedig mindig fabulás ember volt. Az édesapám meg is pirongatta érte, hogy mit ámít ilyen mesékkel.

- Nem mese az, Márton szomszéd - erősítette az öreg. - Láttam én egyszer még a fészkén is a nádasban. Még a szavát is hallottam. Azt mondta, hogy: csitt, csitt!

- Álmodta kend azt, bátya - nevetett az édesapám, s magam se igen hittem többet a cinegék királyában.

Hanem ekkortájt megint hírt hallottam róla. Messzi Gyurka újságolta, hogy mikor hajnalban került a szőlőt, látta a cinegekirályt a bogáncskórók tetejében.

- Most nyáron? - vetettem ellen. - Hiszen télen van a cinegék járása, mert olyankor nincs nekik mit enni az erdőben.

- Drótoztasd össze a fejedet, öcsém, hogy szét ne vesse az a nagy ész! - fortyant föl az öreg. - Nem úgy van ám az a cinegekirálynál, mint a szegényfajta cinegénél; az akkor jön-megy, amikor ő akar. Vizsgálja a népeit, ahogy neki tetszik.

Hát ez jutott eszembe most, ahogy ezt a szép nagy tőköt megláttam. Megcsináltam a fogót, és kivettem az ól tetejére, szerencsét próbálni.

Egy kis óra múlva látom ám, hogy valami hosszú farkú madárkára csapódik rá a kelepce ajtaja.

- Jaj, tán a cinegekirály! - dobbant nagyot a szívem, s nyargaltam oda az ólhoz ész nélkül.

Az volt az csakugyan. Kék a feje, fehér a melle, rózsaszín a háta, fekete bársony a szakálla. Szakasztott olyan, amilyennek Gyurka bácsi mondta. Még a szava is az: - Csitt, csitt!

Ijedten nézett rám az aranyszínű szemecskéjével, ahogy a markomba vettem. De nem haragosan csitgett, csak félénken. Úgy, hogy egyszerre megfájósodott a szívem, mert a testvérkém utolsó tekintetének az emléke nyilallott bele. Egyszerre szétnyitottam a markomat:

- Eredj haza, cinegék királya, a népeidhez!

A madárka kirebbent a kezemből, de nem surrant el mindjárt. Háromszor-négyszer körülrepedett, mintha mondani akarna valamit:

- Csin-csin-csin - csengett a hangja, mint a karácsonyi angyal kis ezüstcsengője.

Engem hirtelen végigborzongatott a hideg, s ahogy befutottam a szobába édesszülémhez, egyszerre eszembe jutott, amit Messzi Gyurka mondott: